

S. Kovács Imre

BÉLAPOK

4. Majomparádé

Bélapok 4. Majomparádé

S. Kovács Imre

2019

Underground Kiadó Kft.

www.undergroundkiado.hu

Minden jog fenntartva!

I.

A kapitányságvezető a bűnügyi osztályvezető társaságában már korán reggel értekezletre ment a megyére, Kőri, a KISZ-titkár nem volt szolgálatban, és szabadidejében se jött be azért, hogy az őt ért méltánytalanságot számon kérje rajta, ezért hétfőn reggel nem is kezdődött letolással Fischer napja. Haladéktalanul neki is foghatott tehát a legsürgősebb feladatának: jelentés a hónap közepén esedékes parancsnoki értekezletre a rendőrkapitányság első féléves erkölcsi-fegyelmi helyzetéről.

Rafi mindjárt az iskola utáni első munkanapján átpakolta a lemezszekrényébe az összes ezzel kapcsolatos szabályzatot, statisztikai lapot, jelentéstervezetet ugyanabban a dossziében, amiben megkapta az elődjétől, Révai alezredestől. Most nézte át először ezt a dossziét. Kivette belőle egy korábbi értékelő jelentés piszkozatát, beleolvasott, letette, és elballagott az iratkezelést végző segédhivatalba, ahonnan egy újabb maréknyi félbehajtott lapokból álló iratköteggel tért vissza: az első félév lezárt fegyelmi ügyeinek irattári példányai. Elővett egy üres írólapot, vonalzót, ceruzát, és szó nélkül nekilátott egy rácsos táblázat elkészítésének.

Brodarics vele szemben az írógépet gyilkolta; kitartóan gyakorolta a gépírást. Reggel, amikor találkozott, lelkesen újságolta: máris befejezte az első ügyét, egy ékszerlopás miatt indított nyomozást, amiben bíróság elé állítás lesz kedden, a gyanúsított addig is őrizetben marad lent a fogdában...

A vonalazás közben egyszer felnézett, és szelíden figyelmeztette munkatársát: kicsit finomabban bánjon az írógép billentyűivel, mert ha ekkora erővel üti le a betűket, átlyukad a papír. Brodarics bólogatott, kis ideig igyekezett is mérsékelni magát, aztán megint belefeledkezett a gépelésbe, és már megint ugyanolyan hangosan csattantak a betűk a papírhengeren, mint korábban...

- Na, jó napot! - Sziráki, a járási vezető ügyész állt az ajtóban, kezében egy bűnügyi irattal.

- Szervusz, Franci bácsi! - pattant fel Fischer, aki már hallott az ügyész március elsejei vezetői kinevezéséről, és kezét nyújtva fürgén elé masírozott. - Esküszöm, többször is át akartam menni hozzád, hogy gratuláljak, de az első hetem nagyon sűrű volt, a múlt héten meg úttörőtáborban voltam...

- Köszönöm, András! - parolázott vele az ügyész, miközben az arcán jól látszott, hogy morózus hangulatban van.

- A fiatal kollégámmal találkoztál már? - intett Fischer Brodarics felé.

- Már láttuk egymást... A Völgyi hol van?

- Értekezleten.

- A Schneider?

- Szabadságon.

- Na, szép! - kikerülte a nyomozót, a helyére ült, félresöpörte a készülő táblázatot vonalzóstól-ceruzástól, és a helyére az asztalra csapta a bűnügyi iratot, majd Brodaricsot kezdte fixírozni szigorúan - ezt az ügyet te csináltad, koma?

- Amennyiben az Abai-ügyről van szó, ügyész elvtárs, akkor én...

- Amennyiben, amennyiben... - visszhangozta lemondó hangsúllyal az ügyész. - Szerinted ez az ügy... ez így már teljesen rendben is van, koma?

- A Völgyi alezredes elvtárs szombaton azt mondta - kezdett bele Brodarics az újonc magabiztosságával -, hogy az ügy így már jó lesz, vigyem át az ügyészségre, mert ma esedékes az elkövető ügyészi meghallgatása, holnap meg a tárgyalása. Még védőt is rendeltem ki a gyanúsítottak...

- Na, ja! A Völgyi alezredes elvtárs megint csak aláírkantotta a papírokat, és nem olvasta el figyelmesen! Nem is először, és sajnos nem is utoljára, hiába beszélek neki... de ez mindegy is, ez most nem ide tartozik... Na, figyelj ide, koma! Hol is kezdjem... - jobb mutatóujját szigorúan Brodaricsra szegezte - hogy hívják a gyanúsítottat?

- Abai Béla.

- Na kérem! Azt mondod, Abai... - belelapozott az iratba, és az egyik lapon a több helyen is ceruzával aláhúzott sorokra bökött - tessék! Itt az áll, hogy Babai - lejjebb húzta az ujját a lapon -, itt meg az, hogy Ababai! Hogyan is van ez akkor mostan, koma?

- Biztosan elgépeltem - mondta a nyomozó, de már kevésbé magabiztosan.

- Biztosan, biztosan! Egy bűnügyben nem mindegy ám koma, hogy apafej vagy babatej... Most akkor én milyen néven vádoljam meg? Egy bűnügyben nem lehet ám elkövetni ilyensmit! - magyarázta szigorúan, és ebből Fischer azonnal tudta: tényleg morózus hangulatban lehet... ilyenkor kezdi átalakítani a szavakat úgy, hogy közben észre se veszi...

- Abai. Abai Béla... - magyarázta immár megszeppenten Brodarics. - A gyanúsított jegyzőkönyvben biztosan jól van írva, mert azt már a Juli gépelte.

- Ez így akkor sincs rendben, és a jövőben még egyszer elő ne forduljon nekem! Egy nevet, kérem szépen, egyszerűen nem lehet elgépelni... De nem is ez a legnagyobb baj, koma! Azt én már megszoktam, hogy ti, rendőrök, összevissza irkáltok, és nekem kell magyarázkodni a bírónak... Arról beszéljünk inkább, hogy mi a feltétele a bíróság elé állításnak? Megnézted legalább a törvényben?

Rafi, aki a szemben lévő irodájában a zárt ajtó mögött is meghallotta az ügyész hangját, átsétált, és megállt a nyitott ajtóban; az ügyésztől mindig lehet tanulni valamit, ilyenkor meg különösen, amikor valamiért nagyon be van indulva...

- Megnéztem... - nyögte ki tétován Brodarics, mert nem is sejtette, mi következhet ezek után.

- Na, akkor halljam! - Sziráki a jobb öklével az asztalra csapott, és közben a nyomozóra nézett.

- Járásbíróság hatáskörébe tartozó bűncselekmény... - kezdte sorolni bizonytalanul Brodarics.

- Ez egy! - az ügyész felnyitotta a hüvelykujját.

- Ötévi szabadságvesztés, vagy ennél enyhébb büntetéssel fenyegetett...

- Nem pontos, de legyen; kettő - nyílt fel a mutatóujja is.

- Hat napon belül...

- Ez így még nem három! Legfeljebb kettő és fél! Mikortól számít a hat nap?

- Az elkövetéstől...

- Na! Így már három - középső ujj is előre meredt. - Tovább!

- A terheltet tetten érték...

- Így nem lesz jó! Az különben is az ötödik...

- Az ügy megítélése egyszerű?

- Kérdezed, vagy mondod?

- Akkor mondom...

- Jól van, ha mondod, és nem kérdezed, akkor megvan a négy - már csak a kisujja volt behajlítva. Hirtelen az ajtó felé fordult - mi az ötödik, Marianna?

- A bizonyítékok rendelkezésre állnak - kis szünetet tartott, mert az ügyész rá is ugyanolyan szigorúan nézett, mint Brodaricsra, aztán folytatta -, és tetten érték a gyanúsítottat, vagy beismerte a bűncselekmény elkövetését.

- Úgy van! Megvagyunk! Na látod, koma... - Sziráki a nyitott tenyerével a levegőbe kaszált, mintha fenyegetné -, ezek a bíróság elé állítás feltételei. Ha ezek közül valamelyik hiányzik, akkor nincs előállítás! Most akkor azt mondd meg, koma, szerinted mi lehet az, amit elkeféltél az ügyben! Most már tudnod kell!

- Szerintem minden feltételnek megfelelt az ügy... - kötötte az ebet a karóhoz Brodarics továbbra is, kissé újból felbátorodva -, mert az osztályvezető is ezt mondta, sőt még ügyvédet is rendeltem a gyanúsítottnak, pedig azt...

- Hagyd már a fenébe a gyanúsított ügyvédjét! Magadnak rendeltél volna inkább ügyvédet, az most már tudná, hogy mit kell mondani! Na, ha nem jut az eszedbe, akkor segíték! Mit adott el a gyanúsított a bizományiban?

- Egy aranygyűrűt és egy pár arany fülbevalót. Azt, amit a sértettől is elloptak. Be is ismerte, hogy azt adta el. Részletesen elmondta, hogyan szerezte meg a sértett lakáskulcsát, hol volt az ékszer, hogyan vitte vissza a kulcsot...

- Beismerte... be! - az ügyész még jobban megemelte a hangját -, mert a gyanúsított nem volt olyan hülye, hogy figyelmeztessen téged, hogy az egy másik ügy! Neki ennél sokkal több esze volt! Majd elmondta volna a bírónak, aki erre jól felmenti nekem. Vagy ha nem akar nagyon kitolni velem, hát csak visszadobja az ügyet, hogy süssem meg az előállítást!

- Miért lenne az egy másik ügy? - értetlenkedett Brodarics egyre magabiztosabban.

- Miért lenne, miért lenne? Na, figyelj ide, koma! - Lapozgatni kezdett, rábökött egy ceruzával aláhúzott sorra a lapon - itt azt mondja a feljelentő, hogy elloptak tőle egy arany karikagyűrűt és egy pár női fülbevalót. A fülbevalókban három kicsi kék színű kő volt.

- Igen!

- Igen? - az ügyész vészjósló, halálsikolyoszerű felkiáltást hallatott, majd újabb ideges lapozgatásba kezdett. - Erre azt mersz nekem mondani, hogy igen? És mit ír le a bizományi vállalat? Itt van! Az Abai Béla elad július negyedikén egy aranygyűrűt piros kővel, és egy pár fülbevaló, egy-

egy nagyobb méretű piros kő... - az egyre svábosabb akcentus is az ügyész fokozódó indulatára utalt...

- Igen...

- Igen? Még mindig igen, koma? Tudod te mi az, hogy karikagyűrű? Nézzél csak a te jobb kezedre! Tudsz te olyan elképzelni, koma, hogy karikagyűrű piros kővel? Ha kő van a gyűrűben, az már nem karikagyűrű, édes fiam!

- Bocsánat, hogy beleavatkozok - Rafi szólalt meg váratlanul az ajtóból -, de azt hiszem egy ilyen lopásban én vettem fel a feljelentést. Még június közepén... Női gyűrű piros kővel, és a hozzá illő fülbevalók...

- Na látod, koma! Mit mondott a hadnagyó? Június közepén! Ha nem mondta volna, én akkor is tudnám, mert én is megkapom ám tőletek a nyomozáselrendelés! És én még el is olvasom, pedig akkor még nem sok dolgom van vele. Elolvasom... nem úgy, mint ti itten... akiknek azokból kellene dolgozni. Ha június közepén volt, akkor hol vagyunk már a hat naptól, koma?

- De hát az Abai simán beismerte... - szabadkozott újra idegesen Brodarics. - Akkor miért ismerte be?

- Te komolyan azt hiszel, koma, hogy ha a gyanúsított beismer valami, akkor az már úgy is van? Ha beismeri, akkor már nem is kell a nyomozónak gondolkodni? Azt hiszed? Mert ha azt hiszed, akkor rosszul hiszed, koma!

- Lehet, hogy csak azért ismerte be ezt - gondolkodott hangosan Fischer -, mert maga se tudta biztosan, melyik balhéből voltak az ékszerek, amiket eladott a bizományinak...

- Na látod, koma! - az ügyész felállt, és ugyanezzel a mozdulattal az ügyiratot is áttolta Brodarics asztalára. - A másik hadnagy máris gondolkodik! Úgyhogy: nem lesz ebből semmiféle előállítás! Csináljatok egy határozat... - még mindig indulatos volt, a szó végét elnyelte, és már a hadnagyoknak beszélt - előzetes letartóztatásról. Hozzátok át, én jóváhagyom, és szóljatok a Völgyinek, ha megjön, hogy... de inkább ne is szóljatok! Majd én beszélek vele, ti csak írjatok addig a rózsaszín papír.

- Meglesz, Franci bácsi - nyugtatta meg Fischer. - Megírom, aztán amint a Völgyi megérkezik a megyéről, aláíratom vele, és azonnal átvisszük neked.

- Ilyenkor persze nem jut az eszébe a nagyokosnak - dohogott félhangosan Sziráki -, hogy ebben a fickóban mennyi jó Bélap lehet! Most persze a bíróság elé állítás volt neki a fontos... Mert mostan biztos azt nézik a megyén a statisztikában... Na, szevasztok! - kifelé indult, Rafi udvariasan hátralépett, hogy utat nyisson, ám az ügyész hirtelen megállt az ajtóban, és visszafordult. - András! Tessék neked odafigyelni a kollégára! Te is voltál újonc, esz ne én mondjam, esz már neked tudni kell magadtól! Akkor is, ha a lüke főnököd nem is mondja! Nahát!

Nem várt választ, határozott léptekkel elvonult, hallották, hogy a folyosó végén nagy csattanással csukódik mögötte a lépcsőház ajtaja.

- Nem kell ennyire megszeppenni - ült le Rafi a Brodarics melletti székre -, ilyenkor nem haragszik rád, csak ilyen a stílusa. És meglátod: viszonylag könnyű kiismerni... vannak például jellegzetes bogárkái. Ha hivatalos helyen, többségében idegenek előtt beszél, kínosan vigyáz, hogy a mondandója szépen, magyarul hangozzék, még akkor is, ha indulatba jön. Ha azonban ismerősök között van, már nem tulajdonít az *ilyensminek* nagy jelentőséget, elengedi magát: *szvednicset* mond

a szendvics helyett, a konspirációt *koncspirációzásnak* nevezi, és ha nagyon indulatba jön, úgy beszél magyarul, mint egy igazi sváb: kihallik a szövegéből az anyanyelve...

- Ha majd közelebbről megismered, te is be fogod látni, hogy jó ember - folytatta Fischer a bemutatását. - Másutt a vezető ügyész szóba se áll a kezdő nyomozóval, be se teszi a lábát a rendőrségre. Még hozzá elvből, mert lenézi a rendőröket! Átküldi az iratot a napi postával, mellé egy felháborodott stílusban fogalmazott átirattal: kérem kivizsgálni, nyomozót megfenyíteni, soron kívül tájékoztatni az egészről, egyébként lófasz a seggetekbe! Jó, ezt az utolsót nem írja le, csak hozzágondolja...

- Nem vagyok megszeppenve! - tiltakozott határozottan Brodarics. - Dühös vagyok! Úgyhogy most az első dolgom az lesz, hogy lemegyek a fogdába, felhozom az Abai elvtársat, és rendesen kipicsázom, amiért hülyét csinált belőlem.

- Nono! - Fischer visszaült a helyére. - El ne felejtse, itten újabban én vagyok a fegyelmis! Régebben meg a Rafi volt, úgyhogy előttünk nem lehet senkit csak úgy, ok nélkül kipicsázni! Azt ugyanis nekünk hivatalból meg kellene akadályozni.

- Majd legfeljebb kimentek addig! - harciaskodott Brodarics.

- Még egyszer mondom: ok nélkül nem lehet verekedni! - figyelmeztette újra Fischer. - Az pedig sohasem lehet ok a kipicsázásra, hogy mérges vagy... Jól mondom, hadnagy elvtársnó? Neked tudnod kell, te már gyakorlott verekedő vagy... ellened ilyen dolgok miatt eljárások is voltak...

- Szerintem is előbb arra kellene koncentrálnod, hogy a papírmunkával elkészülj - bólintott nagy komolyan Rafi, és nem reagált Fischer heccelődésére. - A tornamutatványokkal ráérsz, azokra utána lesz időd bőven. Előzetes jön, első körben egy hónap, amit meg is lehet hosszabbítani további hónapokkal, ha még nem leszel nagyon fáradt...

- Azt hogyan értette az ügyész, hogy a fickóban mennyi jó Bélap lehet? - kérdezte Brodarics, mert lassan kezdte már feldolgozni magában az elhangzottakat.

- Ne mondd, Pisti, hogy nem tudod, mi a Bélap! - szólt rá Rafi.

- Tudom, mi a Bélap! - szabadkozott Brodarics. - Az egyik statisztikai lapnak a neve, amit a nyomozás végén ki kell tölteni. Hülye, értelmetlen kérdések tömege, a válaszok nagy részéhez kódmutató kell... mintha nem is az lenne a lényeg, hogy megvan-e a csibész, vagy nincs meg!

- Az se rossz, ha megvan a tettes - magyarázta Fischer -, de egyáltalán nem mindegy, hogy milyen tartalmú Bélapokat tölthetsz ki a nyomozás végén. A rendőrségnek az a legjobb, ha a megfelelő rovatban azt a választ tudod aláhúzni, hogy az eljárás megkezdésekor az elkövető ismeretlen volt, és felderítették. Ebből lesz az ismeretlen tetteses eredményesség, ennek alapján rangsorolják a rendőrkapitányságokat, és a rangsor alapján cseszik le vagy dicsérik meg a parancsnokot és a nyomozókat, ha a megyében vagy az országban a többieknél hátrébb vagy előrébb kerülünk a rangsorban...

- Még mindig nem értem, miért mondta az ügyész!

- Na, figyelj ide, koma! - ragadta magához a szót Rafi, és az ügyész stílusában igyekezett magyarázni. - A legkönnyebben úgy tudsz sok eredményes Bélapot kitölteni, ha elkapsz egy olyan tolvajt, akinek egy csomó, addig még fel nem derített balhéja van. Minden egyes sértett egy külön Bélap, de nem kell mindegyik miatt előlről kihallgatni a gyanúsítottat, nyolc-tíz mondattal el tudod őket intézni, és egy csomó más dolgot is meg tudsz spórolni, ha az egész egy ügyben rendezheted.

- Így már világos... - folytatta Brodarics magabiztosan -, ha lesznek még folyamatban lévő ismeretlen tettesek elleni nyomozások olyan balhék miatt, amiket ez a pasas követett el, azokat mind el tudom intézni ebben az ügyben.

- És nem csak azokat! - figyelmeztette Fischer. - Az ismeretlen tettes ellen megszüntetett nyomozásokat is újra lehet nyitni, ha bizonyítani tudod, hogy a te embered volt a tettes. Igaz, hogy azok miatt már bekaptunk egy eredménytelen BÉlapot, de most ezt egy eredményessel ellensúlyozzuk, a végelszámolásnál máris nem lesz olyan rossz a statisztika.

- Így már tényleg minden világos! - bólintott Brodarics.

- Mivel előzetes letartóztatási határozatot biztosan nem írtál még, azt megcsinálom helyetted - Fischer az íróasztalában keresgélt; kétlapos, rózsaszínű nyomtatványköteget vett elő. - Három példányban kell, de megpróbálom négyben, akkor egy marad neked mintának. - Papírvágó kést vett elő, és szétvágta a lapokat.

- Ha úgyis szét kell vágni, miért így csinálják a nyomdában? - értetlenkedett Brodarics.

- Elvileg nem szabad szétvágni, csakhogy három példányban kell megírni. Ha úgy rakod össze a három példányt, hogy az indigó is a lapok között van - miközben magyarázott, befűzte a gépbe a rózsaszín papírköteget -, akkor az írógép hengere közepén a hajtásnál rendszeren a papírt az indigóval együtt vissza fogja gyúrni, ezért ronda lesz az összes másolat... Add ide az iratot!

- Én addig mit csináljak, amíg te határozatot írsz?

- Ha adhatok egy tanácsot - Rafi még maradt kicsit -, menj a Julihoz, kérd el tőle az idej nyomozáselrendelések dossziéját, és időben visszafelé kezdjed kijegyzetelni magadnak az összes olyan parlagvári ügyet, amiben a mostanihoz hasonló módon követtek el ékszerlopást magánlakásból. Elég egyelőre csak az ügyszámokat felírnod, utána majd a Juli megnézi neked a nyilvántartásában, kinél vannak a folyamatos ügyek, és melyik van már az irattárban, amiben megszüntették a nyomozást.

- Ezután szépen, gondosan összegyűjtöd az ügyeket ide magadhoz - Fischer is bekapcsolódott a tanácsadásba, ha már az ügyész rápirított. - Gondosan kiírod belőlük, hogy melyikben milyen ékszert vittek el.

- Ez mire lesz jó?

- Utána, ha kimegyünk a gyanúsítottad lakására házkutatást tartani, tudni fogjuk, hogy mit keressünk. De ezen kívül is elhozunk mindent, amit az elmúlt évben ilyen módszerrel valahonnan ellophattak. Persze elsősorban az ékszereket...

- És ha lesz köztük olyan, amiben nem is volt ügyünk, de a pasas a kihallgatáskor elismeri, hogy azokat is lopta? - Brodarics igyekezett gondolatban lépést tartani a tanácsokkal, és már a további feladatait vette számba.

- Akkor először is nem írod le a gyanúsított jegyzőkönyvébe, amit mond! - figyelmeztette Rafi. - Egy külön lapra felskicceled magadnak, aztán kimész, és megkeresed a sértettet. Tisztázod, hogy tényleg loptak-e tőle ilyen cuccot; ha esetleg megvan belőle valami, felismerteted vele. Ha minden stimmel, írtok egy feljelentési jegyzőkönyvet arról, hogy a sértett meghallotta a városban: van egy ilyen jellegű nyomozás a rendőrségen, amiben megvan a tettes, és mivel tőle is loptak valamit, most már kéri, hogy az ő ismeretlen tettesét is derítsék fel! Még véletlenül se írájatok bele a feljelentési jegyzőkönyvbe, hogy máris megvan a tettes, meg hogy a sértett felismerte a tőle ellopott holmit; erre

csak azután kerülhet sor, ha már előbb leírtad a gyanúsított jegyzőkönyvébe a balhét.

- Mire lesz jó, ha ennyire elbonyolítom a feljelentést? - kérdezte Brodarics, mert már megint úgy érezte, hogy semmit se ért.

- Mivel is kezdtük, koma? - Rafi elemében volt. - Azzal kezdtük, hogy nekünk az a legjobb, ha a tettes az eljárás megkezdésekor ismeretlen volt, és mi felderítettük. Az ügyésznek majd ellenőrizni kell, hogy a statisztikai lapban megjelöltek és az ügyiratban szereplő adatok megfelelnek-e egymásnak. Tehát?

- Tehát úgy fogjuk lepapírozni a dolgot, mintha tényleg így is lett volna? - kérdezte Brodarics.

- Ezt most kérdezed, vagy mondod?

- Mondom!

- Akkor végre látom, koma, hogy kezded érteni a lényegét - dicsérte meg Rafi.

- De hát ez tulajdonképpen hazugság! - tiltakozott Brodarics önérzetesen.

- A nyomozás iratai szerint nem az! - figyelmeztette Fischer. - Ezért is kell lehetőleg minden olyan dolgot elhoznunk a lakásáról, ami jó lehet valami ilyesmire. Ami a végén megmarad, azt legfeljebb visszaadjuk...

- Szerintem semmit se fogunk találni. Biztosan eladta már az összes cuccot.

- Az is lehet. De majd utána kihallgatod, szigorúan megkérdezed, ő pedig őszintén elmeséli, hogy kinek adta el. Leírod, aláírja a jegyzőkönyvet, utána elmegyünk a vevőhöz, és tőle foglaljuk le.

- Mi lesz, ha a vevő azt mondja, hogy már ő is továbbadta?

- Megmondja, hogy kinek, elmegyünk a következő vevőhöz, és tőle vesszük el. Ha a nyomozás során kiderül, hogy kié a lefoglalt dolog, a tárgyszakértői vizsgálat után visszaadjuk a tulajdonosnak, feltéve, hogy ebbe mindenki beletörődik. Ha valaki vitatja ezt, megy a bűnjel a bíróságra, és végül a bíró eldönti, hogy ki kapja meg.

- Ezzel azt mondjátok, ha én veszek valakitől, mondjuk, egy aranyláncot, akkor számíthatok arra, hogy egyszer csak megjelenik egy rendőr, és simán lefoglalja tőlem? Milyen alapon?

- Tudod koma, mi az, hogy orgazdaság? - szegezte neki a kérdést Rafi ismét az ügyész stílusában, de közben mosolygott hozzá.

- Tudom. Lopott cuccot veszek...

- Na, így nem lesz jó koma, mondaná a Franci bácsi! - folytatta könnyörtelenül.

- Akkor hogyan lesz jó?

- András? - Rafi már teljesen átvette Sziráki szerepét, és jól állt neki.

- Orgazdaság bűncselekménye? - Fischer elkezdte hadarni a verset - aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, jogtalan elsajátításból, rablásból, zsarolásból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik...

- Egy kimaradt! - figyelmeztette Rafi, mert szigorú tanár volt.

- Na, várjál csak - Fischer Sziráki módjára számolta a kezén - lopás, sikkasztás, csalás, jogtalan elsajátítás, rablás, zsarolás... igazad van, egy hiányzik! - Töprengett, gondolatban újra számolt - megvan! Orgazdaság!

- Na látod! Az előbb mondtad a Pistinek, hogy attól is elveszük a cuccot, aki az orgazdától vásárolta...

- Én meg továbbra is azt mondom, hogy szeretném én azt látni! - háborgott Brodarics. - Azzal indítanék, hogy nem tudtam, hogy a cucc lopott, és kész! Máris nem lehet elvenni...

- Csak ne olyan hevesen! - hűtötte le a lelkesedését Rafi. - Az ilyen okos fiúknak találták ki az orgazdaság szabálysértését. Az pedig egyik változatában úgy szól, hogy aki valamely dolgot olyan körülmények között szerez meg vagy rejt el, amelyekből *gyaníthatja*, hogy lopásból, sikkasztásból, csalásból, jogtalan elsajátításból, rablásból, zsarolásból vagy orgazdaságból származik, vagy ugyanilyen körülmények között a dolog elidegenítésében közreműködik, elköveti a szabálysértést. Hiába mondd, hogy nem tudtad... Majd a rendőr bebizonyítja, hogy gyaníthatad, mondjuk azt, hogy az eladónak nem lehetett legálisan olyan aranylánca, amit neked eladott.

- Bizony ám! - kontrázott Fischer. - Mindenesetre elveszik tőled a láncot, aztán egyszer később majd vagy visszakapod, vagy nem...

- Az akkor hogyan van, hogy a bizományi meg simán leírta ebben az ügyben, hogy a tolvajtól vásárolt cuccot már ismeretlen személynek értékesítette?

- Az úgy van, Pistikém, hogy a bizományi az egy állami vállalat - oktatta türelmesen Rafi. - Ha az államtól veszel, akkor megtámadhatatlanul tulajdonos leszel, mert az állami tulajdon az alkotmány szerint is a legmagasabb rendű tulajdonforma... Amiből az is következik, hogy az állam nem lehet orgazda! Ha a tolvaj a bizományinak, azaz az államnak adja el a lopott cuccot, a vevő nem büntethető, hiszen az állam saját magát nem fogja megbüntetni.

- Csakhogy! - Fischer vette vissza a szót. - Ha beviszel valamit a bizományiba eladni, kéri a személyi igazolványodat, hogy a vételi jegyet kiállíthassák. A vételi jegy hárompéldányos. Egy belőle a tiéd, egy a bolté, és mit gondolsz mi lesz a harmadikkal?

- Beküldik a központba?

- Be. És tudod, hol van ez a bizonyos központ, ahová beküldik? Megmondom: a megyei rendőr-főkapitányságon. Aki pedig ezeket a papírokat kezeli, azt ott úgy hívják, hogy értékesítési előadó.

- Őt már ismerem. Ő szerezte be a nyilatkozatot a bizományiból.

- Na látod! De nyilván csakis azért lehetett ilyen fürge, mert előtte ő is kiszúrta már, hogy nekünk egy ilyen ügyünk van... mondjuk a normál ügymenetben ilyen azért ritkán szokott vele előfordulni... talán másnapos volt. Ezért, ha elkészülsz a kimutatásoddal, vedd fel vele még egyszer a kapcsolatot... egyszerű lesz: kitöltöd az értékesítési kérdőjegyet, és meg fogja neked nézni, hogy a nyilvántartása szerint a gyanúsítottad eladott-e még valamit a bizományinak...

- Mi van, ha máshol adta el?

- Még egy olyan máshol lehet, amire rálát a rendőrség, ez pedig a zálogház. Az még jobb is, mint a bizományi! Beviszed a gyűrűdet, nem kell igazolványt mutatnod, és kapsz érte egy kis pénzt meg

egy cédulát, egy úgynevezett zálogjegyet. Ezen rajta van, hogy mit adtál be, és az is, hogy meddig válthatod ki. Visszaadod a pénzt, amit kaptál érte, na és természetesen fizetned kell mellé egy kis kamatot is: ez a zálogház, végső soron pedig az állam haszna. Ha határidőn belül visszamész a pénzzel, visszakapod; ha a határidő után mész, buktad a gyűrűt. Ha előre odaszólsz, hogy késni fogsz, meghosszabbítják a határidőt, és kicsit megemelik a kamatot. Ki van ez találva precízen...

- Ha lopott a cucc, gondolom, a cédulát már akkor eldobja a tolvaj, amikor kilép az ajtón...

- Dehogyan dobja el! Eldugja. Mert a beadott cuccnak jóval nagyobb az értéke, mint amennyit adtak érte, viszont biztonságos helyen van, amíg a rendőrök még viszonylag lelkesebben nyomoznak utána... aztán szépen kiváltja az ember, és eladja az értékén... De azt is meg lehet csinálni, hogy a zálogcédulát adja el. Erre mindig álldogálnak alkalmi vevők az utcán, a zaci ajtaja közelében, akik ott helyben megveszik a cédulát, visszamennek, kiváltják a cuccot, és illa berek... Náluk a rendőr biztosan nem fogja keresni, mert nem ők lopták...

- Mi van, ha a tulajdonos, akitől ellopták, valakinél meglátja az ékszerét? Jön a rendőr, és lefoglalja?

- Az attól függ, hogyan jutott hozzá az illető. Ha van egy cédulája arról, hogy a bizományinál vette, akkor nem... az már az övé. Minden más esetben igen...

- Kezdem sejteni a rendszert. Csak még valamit hadd kérdezzek, és utána megyek kigyűjteni. Mi lesz, ha zálogjegyeket találunk? Az ezeken szereplő cuccot is lefoglaljuk, és elhozzuk a zálogházból?

- Szó sincs róla! Lefoglaljuk, ami a zálogjegyeken van, de otthagynak mindent a zacinak. Ezeket az értéktárgyakat ettől kezdve a zálogház köteles külön kezelni: akkor se adhatja el, ha lejár a megőrzési idő, és majdan csakis a bíróság döntése alapján adhatja ki, amikor jogerős lesz az ítélet. Annak fogja kiadni, akinek a bíróság döntése alapján ki kell adnia... Az más kérdés, hogy nem ingyen, hiszen a megőrzésért ki kell fizetni a díjat... Már mondtam: a zálogház is állami vállalat!

- Dolgozzunk! - Rafi felállt, elindult az irodájába. - Lassan megjön Tardonyból a vezérkar, és kezdetét veszi a szokásos heti ordibálás.

Ösztönösen jókor sejtette meg. Megszólalt a telefon, Brodarics vette fel, és már adta is Fischernek.

- Völgyi.

- Jelentkezem.

- Gyere be hozzám!

- Értettem. - Letette a kagylót, és hangosan gondolkodott - két eset lehetséges. Vagy annyira ingerült, hogy arra sincs ereje, hogy a szokása szerint a folyosón ordítsa a nevem, vagy beteg szegény. Mert amióta rendőr vagyok, telefonon még nem hívott magához...

- Jelentkezem - lépett be az osztályvezetőhöz, és már az ajtóból látta, hogy a tanulmányozási dosszié az asztalon hever. Nyilván abban rejlik a furcsa viselkedésének a magyarázata. - Jelentem, sikeresen elvégeztem a Rendőrtiszti Főiskola átképzőjét, bűnügyi szakon. Azóta, hogy visszajöttem, még nem találkoztunk...

- Szevasz - az osztályvezető felállt a helyéről. - Gratulálok. Ráérsz?

- Mi a feladat? - kérdezte óvatosan, mert azonnal megállapította: nagyon nagy baj lehet! Ilyen se volt még, amióta a rendőrségen dolgozik, hogy a Völgyi feláll, és úgy gratulál neki valamihez...

- Van most valamilyen sürgős dolgod? - kérdezte az osztályvezető, amiből immár a napnál is világosabbnak tűnt: tényleg komoly a baj! A Völgyi nem ingerült, inkább melankolikus, és hiányzik belőle az állandó felajzottság is.

- Kifejezetten sürgős dolgom nincsen...

- Rendben van, akkor gyere, elmegyünk sétálni...

- Valamilyen ügyet kell megbeszelnünk?

- Egyszerűen csak beszélgetni szeretnék veled úgy általában sok mindenről, de nyugodt körülmények között. Itt az irodában ezt nem lehet, mert folyton bejön valaki, vagy csörög a telefon...

- Mit követtem el? - kérdezte óvatosan.

- A megye átnézte a tanulmányozási anyagodat - az osztályvezető a dossziéra mutatott. - Én is elolvastam, nem lett rossz. Ketten raktátok össze?

- Miből gondold, főnök?

- Na, ne marhászkodj, András! A stílusotokat azért már csak felismerem. Erről ennyit, gyere, menjünk!

- Mielőtt elmegyünk, mondanom kell: reggel itt volt a Franci bácsi, és visszahozta a Brodaricsnak az előállítását. Rafi most fejezi be helyettem az előzetes letartóztatási határozatot, alá kellene írnod, hogy átvihesse az ügyésznek.

- Mi baja volt a Szirákinak? - fortyant fel az osztályvezető. - Az ügy igenis rendben volt! Ez biztos, mert én is átfutottam!

- Részletesen kitárgyaltuk vele... és igaza van... mégse volt rendben. Viszont úgy tűnik, lesz belőle egy szép sorozat, ezért a Brodariccsal részletesen megtárgyaltuk, hogyan kellene továbblépnie.

- Mindegy, az aláírás is ráér addig, amíg visszajövünk!

Egymás mellett ballagtak a kastélyparkban, mint két unatkozó turista. A nyomozó türelmesen várt, hadd kezdje az osztályvezető, végül is ő akart beszélgetni. A természetes fák között vezető széles útról itt-ott kisebb ösvények váltak le, hol jobbra, hol balra; az osztályvezető ezek egyikére kanyarodott. Besétáltak egészen a kerítésig, ahol két buja, zöld levelű, terebélyes bokor között egy pad bújt meg, oda ültek le.

- Azt hiszem, amióta ide kerültél a céghez, mi ketten még nem beszélgettünk el komolyan a benti dolgokról - kezdte az osztályvezető. - Legalábbis úgy nem, ahogyan annak idején a világ dolgairól vitatkoztunk egymással... amikor még nem voltál rendőr...

- Akkoriban nem is voltunk még ilyen függelmi viszonyban, mint most. Úgy könnyebb beszélgetni, ha az egyik felet se feszélyezi az ilyesmi... - mondta a nyomozó, és még mindig nem értette, mit akarhat az osztályvezető.

- András! Attól még, hogy papíron én vagyok a főnököd, te nyugodtan beszélgethetsz velem

ugyanolyan őszintén, mint annak idején. Egyébként se olyannak ismertelek meg, mint akit hű de nagyon zavarna az ilyesmi...

- Talán nem is kifejezetten magamra gondoltam, amikor azt mondtam, hogy ez a függelmi viszony egyikünket feszélyezi az őszinte beszédben.

- A kapitányt is folyton az ilyen mondataiddal veszed ki az észből! De én ezt most meg se hallottam. Vagy inkább igenis meghallottam, de nem kaptam fel érte a vizet, mert most tényleg úgy szeretnék veled beszélgetni, mint régen. A kapitány és a Schneider Péter is mesélt nekem az operatív munkával kapcsolatos aggályaidról.

- Igen... - mondta, de csak azért, hogy jelezze: figyel! Közben azon morfondírozott magában: vajon tényleg komolyan beszél-e az osztályvezető, vagy most csak nagy rafináltan ki akarja ugratni a nyulat a bokorból? Ha pedig valóban így lenne, vajon milyen nyúlról is lehet szó?

- Ne hidd, András, hogy mi nagyon boldogok vagyunk, ha olyan szabályzatok szerint kell dolgoznunk, amik a gyakorlatban szart se érnek - vágott bele az osztályvezető. - Ennek ellenére nem tehetünk mást: tudomásul kell vennünk, hogy ezek vannak, és ezeket kell végrehajtani. Arra törekszünk tehát, hogy amennyire csak lehet, a szar szabályzatok szerint dolgozzunk és dolgoztassunk... hiszen parancsnokként ezeknek a végrehajtását kell megkövetelnünk a beosztottaktól.

- Nem könnyű helyzet...

- Majd ha egyszer te is parancsnok leszel, a saját bőrödön fogod tapasztalni, hogy gyakran adódnak olyan szituációk, amikor a beosztottól a meggyőződéssel ellentétes dolgok végrehajtását kell megkövetelned. Mégpedig úgy, hogy eközben nem mondhatod el neki őszintén, sőt erre még csak nem is utalhatsz, hogy te is vele értesz egyet. Amivel a beosztottnál rövid időn belül kiállítás magadról egy bizonyítványt... attól függően, hogy mennyire értelmes, és milyen gyorsan tanul bele a szakmába, előbb vagy utóbb simán hülyének fog tartani! És valljuk be őszintén, teljesen jogosan tart majd annak, hiszen mással nem tudja megmagyarázni, miért követelsz tőle ésszerűtlen marhaságokat...

- Ezt miért mondd el nekem? - kérdezte a nyomozó, mert ha már őszintén beszélgetnek, végre meg kellene tudni, hogy tulajdonképpen mit is akar!

- Azért, András, mert az eszedre szeretnék apellálni. Számomra nyilvánvaló, hogy az osztályon a fiatalabb korosztályban te leszel a szellemi vezér. Te vagy köztük a legidősebb, és te vagy itt közülük a legrégebben, a tetejére olyan a stílusod is, hogy elfogadják véleményvezérnek. Biztos vagyok benne: ha megérted, amit elmondok, lesz majd annyi eszed, hogy nem fogsz akciózni az operatív munka ellen, mert ha mégis ezt teszed, el fogod tőle vadítani a fiatalokat. Ami a kárára lesz az egész bűnügyi osztálynak, emiatt rossz lesz neked, és nekik is...

- Értem... - nyögte ki szinte suttogva, mert még mindig nem hitte el, hogy ez az ember ugyanaz a Völgyi, akivel korábban, amikor a felesége révén megismerte, valóban őszinte vitákat folytattak a világ dolgairól, ám aki attól kezdve, hogy felszerelt rendőrnek, ugyanúgy játszotta vele szemben a sarkos főnököt, mint a többiekkel is.

- Amíg te egy hétig a kispajtásokkal játszadoztál, én azon gondolkodtam, hogyan oldjam meg ezt a problémát - folytatta az osztályvezető, mintha egy előre betanult szónoklatot adna elő. - Annyira már ismerlek, hogy tudjam: nálad erőből ez nem megy. Ha elkezdem neked a kemény parancsnokot előadni, abból semmi jó nem fog kisülni; a vége legfeljebb az lesz, hogy bármennyire is beleszerettél

már ebbe a munkába, egyszer csak fogod a kalapod, és mész a cégtől, mint ahogyan ezt a korábbi munkahelyeden is megtetted... a Schneidernek már be is lengetted ezt a lehetőséget... rögtön ezzel indított, amikor visszajöttem a Balatontól...

Az osztályvezető elhallgatott, várta a nyomozó reakcióját. Ültek egymás mellett a padon, a fák levelei között betűző napsugarak fényjátékát bámulták. Egy fiatal pár bukkant elő a bokor mögül, aztán egy pillanatra megtört a lépéseik üteme; erre a padra készülhettek, és csak az utolsó pillanatban vették észre, hogy sajnos foglalt. Mentek még pár lépést, meglátták az ösvény végén a kerítést, visszafordultak...

Amikor az idegenek hallótávolságon kívül lehettek, megszólalt a nyomozó:

- Akkor nem is ítélt meg olyan rosszul a helyzetet. Igazam volt, amikor azt mondtam a kapitánynak, hogy a fél év alatt én tulajdonképpen egy bűnügyi regényíró tanfolyamot végeztem el. Felvázolták a kereteket, amik a szabályzatokban szépen le vannak írva, ezeken belül kell maradnom, és most kezdődik a gyakorlat. A bűnügyi regény első kötetének első fejezetét már el is készítettem, a címe: tanulmányozási dosszié...

- Akár így is felfoghatod, ha neked ez így jobban megfelel, engem nem érdekel. Csak arra ne számíts, hogy ezeket az általad írt regényeket majd valaki valamikor ki is fogja adni! Ezért aztán nem is kell beleírnod egyik dossziéba se mindjárt az elejére, hogy az egy kitalált történet, aminek a szereplői képzelt figurák, és csak a véletlen műve lehet a hasonlóság konkrét személyekkel vagy megtörtént eseményekkel...

- Nem azzal kezdted, hogy komolyan beszélgetünk? Tudok én komoly is lenni! Szerinted miért alakult így ez az egész a rendőrségi operatív munkával?

- Elsősorban azért, mert az operatív munka titkos. Annyira titkos, hogy beszélni se nagyon szabad róla. A nyomozónak emellett ezer más dolga van, azokat pedig folyamatosan, többen is számon kéri rajta. Nem marad ideje az operatívra, mert szorítják a nyílt nyomozások határidői, helyszínes szolgálatot ad, akciókra jár, de ezek közben senkinek se hivatkozhat arra, hogy éppen találkozóra kellene mennie, ahol nyugodtan, türelmesen végig kellene hallgatnia a fülest...

- Így igaz, de ne mondd már nekem, főnök, hogy ezt nem tudják azok a vezetők, akiknek az egészet ellenőrizni, irányítani, szervezni kellene!

- Már hogyan tudnák! Én tudom, és a kapitány is tudja, mert mi hosszabb ideje közről látjuk a problémát. A megyeiek számára ez már nem ennyire nyilvánvaló, mert kevesebb a nyílt munkájuk, több idejük marad a hálózatokra. Meg aztán mi se merünk mindenről őszintén beszélni velük, mert azonnal azzal jönnek: te vagy ott, oldd meg, azért kaptál rendfokozatot meg beosztást. Nyilván őket is ölik fölülről...

- Pedig a megoldás kézenfekvő. Ha odafönt megkövetelik az operatív munkát, de kevés hozzá a nyomozó idelent, meg kell emelni az ezzel foglalkozók létszámát...

- Kézenfekvő... még jó, hogy nem azt mondtad: logikus!

- Ilyet még véletlenül sem mondanék! Az első fontos szabályok egyike volt azok közül, amit a Révai Karcsi bácsi megtanított velem: semmire se mondd azt a rendőrségen, hogy logikus!

- Most meg én figyelmeztetlek, hogy ne kezdjük elviccelni a dolgot! Igen, jól mondtad: ha azt akarnánk, hogy az operatív munka úgy menjen, ahogyan azt a szabályzatok szerzői elképzelték, itt nálunk két-három olyan nyomozó kellene, aki kizárólag ezzel foglalkozik. Kellene, de nincs! Nincs, és

nem is lesz! Hogy miért? Utálok a politikát, kizárólag a kötelezőre vagyok hajlandó, de te, aki jobban benne lógsz ebben az egészben, talán nálam is jobban ismered az irányadó elméleteket. Hogy is szól az egyik jelmondat? A szocializmus építése során a bűnözés folyamatosan csökkenni fog, és majd a kommunizmusban, amikor már mindenki a szükségletei szerint részesül a javakból, azaz nem lesz miért lopni, elhal a bűnözés is...

- Főnök! Te is tudod, hogy ez egy nagy marhaság!

- Persze, hogy tudom. De az ideológia éppen attól ideológia, hogy hinni kell benne, és nem a valóságtartalmát kutatni! Illetékes legfelső helyen meg már a világ minden kincséért se lehet megkérdőjelezni. Mint a hívőknél... egyszer majd valamennyien feltámadunk... előbb vagy utóbb, de akkor biztosan! Addig is leraktuk már a szocializmus alapjait, és már építjük a fejlett szocialista társadalmat... azaz már teljesen felesleges a közös javakat több nyomozóra, több rendőrré pazarolni, hiszen rövidesen úgymint elhal a bűnözés...

Újabb fiatal pár jelent meg, az osztályvezető elhallgatott. Megvárta, amíg ők is elmennek a kerítésig, visszafordulnak, és újra elsétálnak előttük, aztán folytatta:

- Több nyomozó tehát nem lesz, ezzel szemben egyre több lesz a hálózat! Azért, mert ezzel is hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy a bűnözés minél előbb elhaljon. Minden rejtve maradt balhét fel kellene derítenünk! Világos, nem? Egyre több hálózatot kell foglalkoztatnunk, miközben a meglévőket se győzzük már. A macska addig kergette a saját farkát, amíg bele nem harapott...

- És még fel se mer nyávigogni fájdalmában - szúrta közbe a nyomozó önkéntelenül -, mert jól tudja, hogy a kutya ott van valahol a közelében, és nagyon szeretné megúszni a vele való találkozást.

- Látom, értjük egymást - állapította meg az osztályvezető lemondóan legyintve. - Értjük egymást, de a világot ettől még nem tudjuk megváltani.

- Az még rendben lenne, hogy legyen sok hálózat, de a tíznaponkénti találkozó teljesen irracionális elképzelés. Hol az a füles, aki a munkája meg a magánélete mellett mással se foglalkozik, csak információkat gyűjt a nyomozónak?

- Igazad van, a valóságban sehol sincsen ilyen füles. Legfeljebb a mesében... - Hirtelen a nyomozó felé fordult - el ne kezdjed most, amit erre a Schneider Péternek kapásból mondtál, mert rögtön itt hagylak!

- Szóltam egy szót is? - kérdezte vigyorogva a nyomozó, mert amint elhangzott, hogy *mese*, nyomban eszébe jutott a halott ügynök története. - Most kivételesen nem is akartam...

- Egyetlen fülesnek se szíve vágya, hogy a rendőrnek információkat gyűjtsön, és tíznaponta találkozzon vele, ahogyan ezt a szabályzat megköveteli. Ez még azoknak is nyűg lenne, akik tényleg hazafias alapon, tehát lelkesen, maguktól ajánlották fel a segítséget... meg aztán... minél gyakorlottabb lesz a vidéki nyomozó a szakmában, annál nehezebben tud feltűnés nélkül kapcsolatot tartani. Még akkor is, ha nem tíznaponta, hanem, mondjuk, havonta egyszer találkozik a fülessel. A bűnelkövetők ugyanis nem hülyék, jól tudják, hogy a rendőrök besúgókkal is dolgoznak, ha máshonnan nem, hát a nyugati filmekből. Néha elég egyszer meglátni valakivel a nyomozót gyanús körülmények között...

- ... és máris bukott a mutatvány!

- Így van! Hihető, hogy az a nyomozó, aki válogatás nélkül üti-vágja a cigányokat, közülük az egyikkel mégis hetente-kéthetente beül valahová kocsmázni, mert egyedül vele van nagy

haverságban? Egy frászt hihető! Meglátják őket együtt... egyszer még lehetne véletlen... aztán meglátják még egyszer, és máris bukás! Dekonspiráció történt, ezt a füles a legközelebbi alkalommal el is mondja a nyomozónak, mert a környezetében élő bűnözők elkezdik éreztetni vele, hogy már tudják jól, mi újság van vele. A szabályzat szerint ki kellene zárni, és másikat keresni helyette... de mi a fenének... marad a régi, és marad a hazugság...

- Ha mindez ennyire nyilvánvaló, azt nem lehetne megoldani, hogy a kapitányság csak legfeljebb néhány aktív hálózati személyt foglalkoztasson, de azok legyenek valóban ütősek! Őket kiosztjuk egy nyomozónak, akit szinte minden más alól tehermentesítünk... egy főt csak le lehetne erre különíteni...

- Ez sajnos már elvi okokból se menne! Először is: a megyén a társadalmi tulajdonvédelem és a bűnüldözés két külön szakterület, tehát máris minimum két nyomozó kellene. Másodszor: a szakterületeken belül is különféle vonalakat alakítottak ki, ezekre a megyén vonalvezetők vannak, itt helyben ezt is le kell képezni. Már azt is nehezen veszik be, hogy itt nálunk egy nyomozó több vonalat visz, de azt semmiképpen nem fogadnák el, hogy a két fő szakterület keveredjen.

- De hát le van írva a szabályzatban, hogy a hálózati munka akkor céltudatos, ha azt csak a szükséges helyen és mértékben alkalmazzák. Amiről az aktuális bűnügyi helyzet alapján minden alkalommal a nyomozónak, illetve a parancsnokának kell döntenie. A megye ilyen értelemben nincs a szabályzatban...

- Ettől azonban még ők parancsolnak! Előttük az éppen aktuális bűnügyi statisztika, és annak alapján döntenek. A statisztika szerint emelkedett a kapitányság területén a rablások száma? Emelkedett. Súlyos bűncselekmény a rablás? Naná, hogy az! Minden eszközt be kell vetni, hogy ilyen balhé ne történjen, vagy ha mégis, akkor felderítsük a tettesét? Bizony, mindent. Benne van az eszközök között a hálózati munka? Benne van. Akkor szervezzél rablási vonalra egy ügynököt, de nyomban, ez a parancs!

- Ezek szerint nyugodtan mondhatjuk, hogy a bűnügyi munkának erre a részére is rányomja bélyegét az az átkozott statisztika...

- Ez azért van, mert kitalálták, hogy a rendőri munkát is mérni kell. Mivel lehet mérni? A különböző tevékenységi statisztikákkal. Csakhogy itt a rendőrségen mi nem esztergálunk csavarokat, nem töltünk konzerveket, és nem szerelünk össze kávédarálót. Nálunk száma, mennyisége a jelentéseknek, az ügyeknek, a bűnözőknek, meg a füleseknél van. Ha lenne rá egyszerű megoldás, talán még a nyomozó által leírt betűket is számon kellene tartani...

- Rendben van, mérjünk számokkal! De akkor előbb ki kell alakítani erre egy rendszert. Belátom, ez kutya nehéz. De azzal kellene kezdeni, hogy legelőször is megfogadjuk: mostantól kezdve nem hazudunk és csalunk lépten-nyomon a statisztikával. Abból kellene kiindulnunk, hogy a bűnözést jelző számok alakulása orozslánrészben a társadalom aktuális állapotának a függvénye, kriminológiából legalábbis ezt tanultam. Számtalan olyan társadalmi tényező van, aminek az alakulását, változását valahogyan bele kellene gyúrni egy sokismeretlenes egyenletbe, hogy abból a végén számszerűsíteni tudjuk, milyen mértékben befolyásolta a bűncselekmények alakulását a társadalmi körülmények változása, és ezen belül mennyiben a rendőrség bűnüldöző tevékenysége...

- Ne bonyolítsad már, András, ilyen hülyeségekkel, mint a sokismeretlenes egyenlet... Az elvtársak a legkönnyebben a százalékokat értik meg, és soha nem kérdezik meg, milyen konkrétumok bújnak meg a százalékok mögött, mert a válasz csak bonyolítaná a tisztánlátásukat. Ha megkérdeznék, mondhatnánk: elkövetnek egy évben valamennyi bűncselekményt, de hogy pontosan mennyit, azt senki se tudja! Ezek egy része a tudomásunkra jut, és azokban megpróbáljuk felderíteni

az elkövetőt, igyekszünk ennek érdekében becsületesen dolgozni. Hiába mondanánk ezt, mert az elvtársaknak ez így, százalékok nélkül kevés, és már a szöveg is túl hosszú... Egyszerűbb, ha csak a statisztika van, állandóan javuló eredményeket mutató sok-sok százalékkal.

- Értem, amit elmondtál, és talán azt is értem már, miért mondtad el...

- Még valamit értsél meg, András, talán ezzel kellett volna kezdeni, mert ez a legfontosabb! Amit most neked elmondtam, ezt kizárólag neked mondtam! Így, ahogyan elmondtam, nem tartozik senki másra! Elvárom, hogy ne mondd el még a nagyságának se, a szobatársadnak meg végképpen ne, mert ezzel súlyosan rontanád az esélyeimet arra, hogy követelhessek tőlük.

- Én ezt nem így látom - kezdte a nyomozó, de nyomban rádöbbsent, hogy ezt a vitát ma már úgysem tudnák lefolytatni, ezért tompított -, ennek ellenére, ha ezt kéred tőlem, természetesen így is lesz. A beszélgetésünk lényegét nem mondom el senkinek... Akkor pénteken délután végrehajthatom a Kutató beszervezését úgy, ahogyan a tervben le van írva?

- Természetesen. Addig már előre szépen kitöltheted a nyilvántartólapját meg a többi előírt nyomtatványt, mert a beszerzés biztosan sikeres lesz, utána megírod róla a jelentést, összeraksz nekem mindent, amit el kell küldeni, és vasárnap mehetek a nagyságával táborozni. - Felállt a padról, nyújtózkodott egyet, mintha most ébredt volna egy zűrzavaros rémálomból - na, mehetünk visszafelé?

Fischer csatlakozott hozzá, és szótlánul, gondolataikba merülve visszasétáltak a rendőrkapitányságra.

- Lecsesztek? - kérdezte az irodában Brodarics, még mindig lelkesen lapozgatva a nyomozáselrendelések között, pedig már féloldalnyi feljegyzés volt mellette.

- Tulajdonképpen nem... Lehet, hogy a nyaralás alatt a főnök véletlenül valamilyen tudatmódosító gombát evett, vagy megcsípte egy mérges bogár, és ettől átmenetileg megjámorodott...

- Az előállítást mondtad neki?

- Mondtam... Menj hozzá, és vigyél magaddal mindent: ügyiratot, előzetes határozatot, fogdai rendelvényt, meg a feljegyzéseidet is...

Már Rafival beszélgettek, amikor Brodarics visszajött széles, elégedett mosollyal az arcán, és lelkesen mondta:

- Rájöttem, mi történhetett vele?

- Na, mondd!

- Szerintem a hétvégén otthon véletlenül beüthette a fejét egy nagyon kemény tárgyba, ettől összerázódott az agya, és ideiglenesen elfelejtette az eddigi szövegeit. Talán az asszony nyomta fejbe a sodrófával...

- Miből szűrted le ezt a következtetést?

- Ahelyett, hogy lecseszett volna, megdicsért. Azt mondta: csak így tovább, és látja, hogy már tudok nyomozóként gondolkodni...

II.

Leszálltak a buszról a csomagjaikkal, és elindultak a megyei pártbizottság épülete felé. Vasárnap kora délelőtt volt, de a nagyvárosban még a turistaszezon közepén se felejtették el az emberek, hogy a vasárnap reggel az alvásra való, ennek megfelelően alig lézengett valaki a széles tardonyi utcán...

- Andris! - Rafi megállt egy pillanatra, és átvette a bal kezéből a jobbra az utazótáskáját. - Áruld el nekem, de most nagyon komolyan: miért rajongsz még mindig annyira ezekért a KISZ-táborokért! Szerepelni lehet, közönség előtt villogni a csajoknak, vagy mi másért?

- Mi tagadás, ilyen időszak is volt az életemben. De most már nem az exhibicionizmusom vezérel, hanem a józan számítás... Bent kell maradnom ebben a közegben, mert így marad esélyem arra, hogy valamilyen módon hozzáférjek valakihez... mert vele még vannak leszámolnivalóim...

- A Szabóné? Ennyire haragszol rá?

- A Szabóné... - a férfi úgy legyintett, mintha egy tolakodó szúnyogot hessegetne el, holott a szúnyogok ilyenkor már alszanak valamelyik hús bokor alatt - engem ez a nő ennyire nem érdekel. Én egy fiúra gyúrok, és azt hiszem, ha kicsit elgondolkodsz, neked is az eszedbe jut...

- A doktor úr?

- Melyik doktor úrra gondolsz?

- A Józsi Péterre.

- Okos kislány vagy, szívem...

- Ezt a becézgetést máris hagyd abba, drágám, és el ne felejtsd: én elkeseredetten hajtok rád, te pedig fütyülsz rám, mert téged más érdekel!

A megyei pártbizottság előtti hatalmas parkolóban keresgélniük se kellett: a tűzpiros Lada magányosan álldogált benne. Közeledésüket látva egy elegánsan öltözött, enyhén molett, magas nő szállt ki az autóból. Kerek arcú volt, mosolygós, az egyenes szálú szőke haja a válláig ért. A férfi magában megállapította: egy ilyen arcot morcosnak még elképzelni is módfelett nehéz lenne. A nő egész lényéből a felszabadult vidámság áradt. A napszemüvegét a homloka fölé tolta, és az autó csomagtartójához sétált:

- Szevasztok, én vagyok a Kovács Jolán, a Joli. Tegyétek be a táskákat, aztán indulhatunk.

- Raffael Marianna... szervusz! A kollégám, Fischer András... Miről ismertél fel bennünket?

- Nem volt túlságosan bonyolult! Fiatal nőt és férfit vártam, akik majd velem jönnek Tölgyesre a KISZ-táborba. Ti közeledtetek csomagokkal a kézben, és vasárnap délelőtt a megyei pártbizottság parkolójánál még csomag nélkül se sétálgatnak emberek...

- Ülhetnék melléd, előre? A kollégám az elmúlt éjszakán dolgozott, alig aludt valamit... - magyarázta Rafi, amit előre megbeszéltek: a férfi fáradt lesz és álmos, egész úton a szavát se lehet majd hallani. - Annyira már ismerem, hogy tudjam: ilyen állapotában öt kilométer után beszélgetés közben is elalszik. Az egész úton végig gubbaszthatnék mellette bambán... ha meg melletted ülök, és nem zavar a vezetésben, dumálhatnánk. Úgy az idő is jobban telik...

A férfi eleve úgy is helyezkedett el, hogy ne legyen kétséges, valóban aludni fog; a helyezkedés közben a visszapillantó tükröt figyelte, hogy az arca még véletlenül se maradjon a gépkocsivezető látóterében...

- A többiek elmentek már? - indította a beszélgetést Rafi.

- Nem tudom... - mondta Joli, és sportosan kikanyarodott a parkolóból. - Nem is találkoztam velük. Ők ötven teljesen külön mennek egy másik autóval.

- De te... jól ismered őket?

- Hát persze... Nagyjából egykorúak vagyunk, még az egyetemi évek alatt ismerkedtünk meg egymással... - irányjelzőt kapcsolt, előzött. Magabiztosan, ügyesen vezette az autót.

- Mondasz valamit a többiekről? Csak, hogy ne teljesen idegenként találkozzak velük...

- Szívesen, egy hétig úgyis együtt leszünk. Vegyük sorra a csapatot! Kállai Tamás. Osztálytársa volt a táborvezetőnek, most tanársegéd a közgazdasági karon. Nagyon gyakorlatias ember, a mindennapi életében is közgazdász, fillére kikalkulál mindent; folyton azon jár az esze, hogyan lehet valamit a lehető leghatékonyabban elvégezni, azaz: a legkisebb befektetés ellenében a legnagyobb hasznot kaszálni. Talán még a szerelemben is így gondolkodik... és ha már ezt mondtam, akkor valamit a Nagy Beatrixról, aki már nagyon régen a barátnője. A Trixi egy évvel fiatalabb nála, a jogon volt elsős, amikor a Tamás a közgázon...

- Gondolom a Tamás katonáskodása miatt van az egy év közöttük...

- Így van! A Trixi közepes képességű, szegény, falusi lány, a Tamás hozzá képest nagyon ambiciózus és felettebb tehetős, igazi világfi. Elsős korukban összeismerkedtek, és amíg nagy volt a szerelem, a sóhersága ellenére is rendesen költött a lányra, aki ezt a ragaszkodásával hálálta meg. Azt mondhatnám, minden kívánságát teljesítette, legyen az bármi is, ezért a Tamás nagyon meg is szokta, hogy a Trixi kiszolgálja, de azt biztosan nem felejtí el soha, hogy jelentős anyagi befektetése van a lányban, aminek az idők során majd meg kell térülnie valahogyan...

- Érdekes világszemlélet - állapította meg Rafi, majd gyorsan hozzáfűzte -, nem hiszem, hogy magamévá tudnám tenni...

- Ez a gondolkodásmód tőlem is idegen - mosolyodott el Joli. - A másik pár esetében az anyagiakat illetően a helyzet ennek pontosan a fordítottja. A Földes Marci egy szegény, de nagyon szorgalmas, okos fiú, amolyan tudóska. Ő a csapatból a legidősebb. A jogtudományban állítólag aprólékosan precíz, a mindennapi életben pedig végtelenül gyámoltalan. Egy olyan szerfölött naiv férfit képzelj el, akit egy kicsit is dörzsöltebb nő bármikor könnyedén az ujja köré csavar. A barátnője, az Ács Marcsi, a legfiatalabb a csapatban, a Trixi gyerekkori barátnője. Lényegében a Marci tanítványa volt, mert nagyon nehezen ment neki a jog, ezért a felsősök között keresett valakit, aki pénzért segít, így bukkant a Marcira, aki két évfolyammal járt felette. Ideális választás: a fiúnak megvolt az esze a tanításhoz, a pénze meg soha semmire...

- És lassacskán barátnő lett a tanítványból?

- Barátnő is, meg minden más, ami ezzel jár. A Marcsi nyilván rájött, hogy így olcsóbb, olyan nagyon sok pénze azért neki se volt. Egy albérletbe költöztek, azóta együtt élnek, pár éve már a Marcsi is végzett, és ügyvédként dolgozik. Otthon ő viseli a nadrágot, ha érted, mire gondolok, és náluk ő az anyagiasabb is. A Marci meg bent maradt az egyetemen tanítani.

- Milyen ügyvéd lesz egy szerény képességű jogászból?

- Gazdag. Már most is a Marcsi keresi a több pénzt, mert végtelenül rámenős; azt is nyugodtan mondhatom, hogy nagyon gátlástalan. Ha az érdeke vagy a pillanatnyi szeszélye így kívánja, nincsenek erkölcsi skrupulusai se. És végül, hogy magamról is mondjak valamit: tanárképző főiskolát végeztem, matematika-fizika szakos tanárnő vagyok, Tardonyban az egyik általános iskolában tanítok. Egyedül élek, körülöttem sehol senki...

- Ezzel sajnós én is így vagyok...

- Azt hittem, ti együtt vagytok... - intett hátrafelé Joli, és belenézett a visszapillantó tükörbe, de csak azt látta, hogy az utasa elfeküdt az ülésen. - Már úgy értem, arra gondoltam: eleve ezért is jöttetek együtt, mert összetartoztok...

- Én nagyon szeretném, hogy végre így legyen, de - Rafi látványosan hátrapillantott, mintha ellenőrizné, hogy nyugodtan beszélhet-e - ez az alvóbaba sajnós mereven tartja velem a három lépés távolságot. Jó kolléga, aranyos, segítőkész, de engem egyelőre egyszerűen nem tekint nőnek. Remélem, nem kell előbb vagy utóbb arra vetemednem, hogy én valljak neki szerelmet...

- Ti is pedagógusok vagytok?

- Azt hittem, tudod... de ha nem, akkor meg fogsz lepődni: nyomozók vagyunk... Parlagváron, a Bűnügyi Osztályon dolgozunk.

- Mióta?

- Több mint egy éve. Fél évig egy irodában ültünk, egymással szemben, már úgy is látszott, hogy közelebb kerülhetünk egymáshoz, aztán elvezényelték fél évre iskolába. Most kezdek elölről, de közben még egy másik irodába is átraktak...

- Van valakije?

- Egy régi kapcsolata... Nekem azt mondta róla, hogy Tölgyesen találkozott a lánnyal, és az ottani egy hetes viharos szerelem után még gyerekük is született, aki azóta a lány anyjánál van... Lehet, hogy azért nem akar észrevenni, mert még mindig utána epekedik... pedig már ő is tudja jól, hogy ez értelmetlen... a nő közben valaki mást talált magának...

- Az iskolában az egyik kolléganőmnek a férje is Parlagváron volt nyomozó... azt hiszem ismerhették is, hiszen nem lehettek ott olyan sokan...

A látszólag mélyen alvó utas gondolatban megdicsérte magát az elővigyázatosságáért. Ha a Joli most véletlenül meglátta volna az arcát a tükörben, nyomban lebukik. Lám! Milyen kicsi a világ! Egyre kíváncsibb volt, hogyan fogja Ria a beszélgetést a Sasvárira terelni, akiről a Joli közben ügyesen megfélekedezett.

- Csak nem a Kovács Jóska feleségére gondolsz? - kérdezte közben Rafi.

- De bizony, hogy rá gondolok! Nagyon keveset mesélt nekünk arról, hogy mi is történt valójában a férjével, de számomra annak alapján is vérfagyasztó a történet. Nem is gondolná az ember, hogy manapság itt, Magyarországon, ilyen előfordulhat... Te nem félsz, amikor a bűnözőkkel találkozol?

- Nem vagyok ijedős természetű. A rendőrtiszt főiskolán tanítottak néhány önvédelmi fogást; úgy hiszem, hogy meg tudom magam védeni... Eddig legalábbis sikerült - Rafi is vívódott közben: vajon

milyen szoros lehet a kapcsolat a Joli és a Kovácsné között? Döntött: ez a kérdés ráér, erre egy egész hét lesz még, most van ennél fontosabb. – Mondd, Joli: te tanárként hogyan kerültél a közgazdászok meg a jogászok közé?

– Valamikor egy iskolába jártunk a Sasvári Ferivel, aki a táborvezetőnk lesz. Még az általánosban, az Alföldön, egy kisvárosban. Aztán mindketten Tardonyban folytattuk a tanulást, ő a közgázon, én a tanárképzőn... így keveredtem az ő baráti körébe...

– A Sasvárinak sincs senkije? – kérdezte Rafi, és közben gyors pillantást vetett a mellette ülő nő arcára: rögtön látta is, hogy nyomon van! – Már úgy értem, hogy amennyire tudom, ő is egyedül jön, ugyanúgy, mint te...

– Ha ebből esetleg arra gondolnál... – kezdette bele a Joli, mert a másik nő célzását egyszerűen nem lehetett nem érteni, de aztán elhallgatott, és a visszapillantó tükröt kezdte tanulmányozni. Óvatosan, lassan jobbra, majd balra dőlt, de hiába: nem látta a hátsó ülésen alvó férfi arcát. Csak azt, hogy a felsőteste mozdulatlan, és hogy egyenletesen lélegzik...

Rafi megérezte, hogy ez az a pillanat, amikor hallgatni kell: a Joli most fogja eldönteni, hogy a bizalmába fogadja-e. Ha ezt bármivel is megzavarná, biztosan rontana az esélyein; nem szabad, hogy a másik megérezze, neki egyáltalán nem közömbös ez a döntés!

– A Sasvárinak felesége van... – bökte ki végre a Joli, de nem mondott ennél többet.

– Nem tudtam... – mondta Rafi, és egyre biztosabb volt benne: ha türelmes lesz, a Joli beszélni fog! Csak nem szabad sürgetni, és hagyni, hogy valamilyen más témába kezdjen! – Ahogy a többiekről, rólad se tudtam eddig semmit... szinte csak az utolsó utáni pillanatban sikerült becsusszannom a csapatba...

Lakott területre értek, Joli lassított. A falucskában, amin keresztül autóztak, ünnepi ruhás, középkorú nők sétáltak, mindannyian ugyanabba az irányba, bizonyára a templom felé. Az italbolt előtt könnyű, nyári ruhába öltözött férfiak, egyik kezükben söröskorsóval, szélesen gesztikulálva vitattak meg valamilyen fontos dolgot...

– Tényleg igaz az – szólalt meg végre Joli –, hogy azt a volt kollégádat, ezt a Kovácsot, egyszerűen csak úgy leszúrta egy bűnöző?

– Igaz... – bólintott Rafi, és beletörődött, hogy a Joli mégse akarja mondani azt, amibe előbb már majdnem belekezdett. Nem baj, nem kapkodunk, hosszú az út, és a türelem termi a rózsát! Ahhoz pedig beszélgetni kell, válaszolni a kérdésére. – Csúnya ügy volt, a teljes igazságot nem is ismerjük, azt velünk se közölték. Még az is lehet, hogy az ügyben nyomozó megyei kollégák se tudták meg, hogyan és miért is történt a dolog... – na, ebből ennyi elég is lesz, a Jolit mégiscsak vissza kellene terelni a másik témára, mielőtt beleszeret ebbe – jut eszembe: a Sasvári miért nem hozza a feleségét? Azt mondtad: van felesége...

– Tőle kellene megkérdezni...

– Tudod, hogy mit kérdeznék meg inkább tőle? Például azt, hogy miért nem veled jön. Mi itt hárman vagyunk, nagyon kényelmesen, ők meg, azt mondtad, öten szoronganak egy autóban...

– A Sasvári nem jöhetett velem... mert nem akarja, hogy velem egy autóban lássák... – mondta Joli, és gyorsítani kezdett, mert kiértek a faluból. Az út egy erdőben vezetett tovább, és emelkedni kezdett, ezért egyre jobban nyomta a gázpedált.

Rafi érezte, hogy már csak egy kis biztatás kell:

- Azt ugye ne is kérdezzem, hogy miért...

Joli egy darabig ismét a visszapillantó tükröt tanulmányozta óvatosan, de ismét eredménytelenül, aztán megszólalt:

- Nézd... Marianna... lehet, hogy nem okos dolog, amit tenni fogok, de... valakivel úgyis meg kellene beszélnem... előbb vagy utóbb...

- Semmiképpen se szeretnék hivatlanul az életedbe tolakodni - igyekezett megnyugtatni Rafi, és mivel a visszapillantó tükrös fészkelődés se kerülte el a figyelmét, hátranézett, majd folytatta - ha pedig esetleg az András miatt aggódsz, ő ne zavarjon! Ha alszik, akkor alszik! Ennyire már megismertem. Sajnos ennél közelebből még nem sikerült. De ha egy hétig velem leszek, talán elérem, hogy legalább egyszer az én ágyamban ébredjen fel... Úgy vagyok velem, mint a közgazdász ismerősödnek a barátnője: lassan már szinte bármit megtennék érte. Ha hagyná végre...

- Marianna! Tudod te milyenek az emberek egy kisvárosban?

- Tulajdonképpen nem, mert csak most tanulgom... tudod, én intézeti lányként nőttem fel, de Pesten, a nagyvárosban... igaz, eleinte a kinti világtól eléggé elzárva. Középiskolásként szabadultam ki kicsit jobban, majd Pesten voltam főiskolás is, de a rendőrtiszti is egy viszonylag zárt intézmény. Ezután egy évig voltam a nyolcadik kerületben nyomozó. Na, ott az egy év alatt megismerhettem a nagyváros minden nyomorát. Most, több mint egyéves parlagvári tapasztalataim alapján, már tudom, hogy egy kisváros ezzel szemben más. Érdekesebb, de még mindig kicsit furcsa világ. Mindenki mindenkit ismer, az emberek ennek ellenére, vagy talán éppen ezért tele vannak előítéletekkel. Főleg azokkal szemben, akik máshonnan költöztek oda...

- Egymás között pedig mindent és mindenkit kipletykálnak... - folytatta a Joli, és csak nyomta a gázt; az út menti fák lassan kerítéssé sűrűsödtek a sebességtől. - Már a menyasszonya voltam... én buta tyúk... mégis hagytam, hogy elvigyék tőlem. Mire észbe kaptam, már ki volt tűzve az esküvője. De nem ám velem! Otthon az ismerősök még mindig nem tudják, hogy mi lett az egykori kisvárosi álompárból... Még a szüleim se értik az egészet, ezért még pár évig nem is megyek haza. Hogyan magyarázzam meg nekik, meg az ottani környezetünknek?

- Elmondod, hogy tulajdonképpen mi történt?

- Most már el... miért ne... ha belefogtam...

- Esküszöm Joli, eddig még soha nem szóltam bele senkinek az autóvezetésébe, de most az életemben először úgy érzem, meg kell tennem: nem lassítanál egy kicsit? Félek, ilyen tempó mellett a következő kanyarban elszállunk az útról...

A Joli gyorsan lekapta lábát a gázpedálról, aztán mesélni kezdett.

Kapcsolatuk még az általános iskolában, hetedikben kezdődött. Diákszerelem volt, ami túlélte a középiskolát, és sokáig kitartott Tardonyban is. Sasvári pályáján is törést jelentett a tizenegy hónapos sorkatonai szolgálat, amivel egy évet veszített. Amikor elkezdte a közgazdasági egyetemét, Joli már másodikos volt a tanárképző főiskolán, de a kapcsolatukat csak megerősítette, hogy egy évig alig találkoztak.

Ettől kezdve együtt laktak albérletben egy kedves öregasszonynál, aki nem kifogásolta, ha a pár hónap alatt kialakult hatfős baráti társaság náluk gyűlt össze, hogy éjszakákba nyúlóan ott tárgyalják

ki a világ és egymás dolgait. Sorban egymás után megszerezték a diplomát, de a baráti kör utána is megmaradt, amikor már mindenki dolgozott: Kállai és Sasvári tanársegédként ugyanannál a professzornál a közgazdasági karon, Földes a jogi egyetemen, a büntetőjogi tanszéken, a lányok pedig a szakmájuknak megfelelően a nagybetűs életben. Marcsi ügyvédjelölt, Trixi jogtanácsos egy ÁFÉSZ-nél, Joli tanár az általános iskolában. Amikor Sasvári lediplomázott, otthon, a kisvárosban, népes rokon és ismerősi körben megtartották az eljegyzést, és elhatározták: amint önálló lakáshoz jutnak Tardonyban, össze fognak házasodni.

Nem sokkal ezt követően a közgazdasági karon a fiúk névnapit tartottak. Igazi fiú buli volt, lányok nélkül, ennek megfelelően ittak keményen. Sasvári másnap reggel a professzor szobájában álló kanapén fekvé arra ébredt, hogy kopognak az ajtón. Amikor végre teljesen magához tért, riadtan vette észre, hogy a teljes öltözéke mindössze egy alsónadrágból áll. Gyorsan körülnézett, ám a többi ruhája nem volt sehol. Ehelyett felfedezte az egyik fotelba kuporodva a professzor lányát, akihez képest még úgy, alsónadrágban is túl volt öltözve. A tetejére a szobában semmilyen ruhák se látszottak heverni sehol. A professzor pedig egyre idegesebben dörömbölt; ki kellett nyitni az ajtót.

A professzor, a közgazdasági tudományok doktora, egyetemi tanár, és ennek megfelelően úriember volt, mert a résnyire nyíló ajtón először csak egy marékra való különféle ruhadarabot nyújtott be: férfinadrágot, női melltartót, férfiinget, női bugyit vegyesen... Aztán pár percnyi várakozás után személyesen is benyomakodott. A tanársegéd zavart magyarázkodásba kezdett volna, a professzor azonban szó nélkül az ajtóra mutatott. A lánya még maradt...

Ettől kezdve fagyossá vált a kapcsolata a tanszékvezetővel, aki azonban egyelőre egyéb módon nem adott hangot a lesújtó véleményének. Sasvári otthon elmesélte a történeteket Jolinak, váltig bizonygatva: közte és a lány között semmiféle olyan dolog nem történhetett, amire esetleg a körülményekből gondolni lehetne. Joli ezt nem is vonta kétségbe, mert nagyon régen ismerte már, és tudta, hogy ittás állapotban mire képes az ágyban. Mindketten meg is hökkentek, amikor másfél hónap múltán megjelent az albérletükben a professzor lánya, és szemérmes-szégyenlősen közölte Sasvárival a riasztó örömhírt: gyereket vár!

Mégpedig, hangoztatta immár egyáltalán nem szégyenlősen, hanem nagyon is határozottan, mástól nem lehet terhes, mint kizárólag tőle, ugyanis sem hónapokkal a sajnálatos kimenetelű éjszaka előtt, sem azóta más férfival nem került olyan közeli kapcsolatba, ami nála ezt az állapotot előidézhette volna. Márpedig ő bizony úgy döntött, hogy megtartja a gyereket, megszüli, akár lányfejjel is. Nem is kér tulajdonképpen más segítséget a gondok könnyelmű okozójától, mint azt, hogy a hírt valamilyen módon ketten együtt hozzák a kedves papa tudomására.

A kisvárosi erkölcs szabályaihoz mereven ragaszkodó Sasvári felkereste a professzort, és megbeszélte vele a dolgot, mint férfi a férfival. Megvizsgálták közösen a problémát, majd mindkét fél számára megnyugtató, bölcs döntést hoztak: kitűzték az esküvőt, és egy hónap múlva a tanársegéd a professzor veje lett. Az unoka, mindennek az okozója, azonban nem született meg: háromhónapnyi terhesség után a feleség elvetélt. Sasvárit lelkiileg nagyon megviselte a dolog, magát okolta érte. Annyira összetört, hogy bánatában felkereste Jolit, mert egész addigi felnőtt életében mindig is hozzá ment, ha bármilyen problémája miatt vigasztalásra volt szüksége.

Joli vigasztalta is ugyanúgy, ahogyan korábban mindig, egészen addig, amíg a férfi azt nem hitte, az ágyba is maga mellé engedi, hogy mint régen szokta, ott fejezze be a babusgatást. Sasvári meg is tette ennek érdekében az első lépéseket, ám azon nyomban keserves csalódás érte: Joli nem viszonzta a szokott módon az ölelést, hanem eltolta magától, és ajtót mutatott neki mondván: innentől a továbbiakban talán a kis feleségével kellene folytatnia...

Nem ez volt azonban Sasvári egyetlen kellemetlensége a látogatás kapcsán. Pár nap múlva az

apósa elkapta, és ultimátumot adott neki: ha még egyszer a tudomására jut, hogy visszajár az egykori menyasszonyához, hathatós megtorló intézkedéseket fog életbe léptetni ellene. Addig is, hogy el ne felejtse valamiért a figyelmeztetést, ideje lenne, hogy távozzon a tanszékről. Sasvári egy ideje már számított erre, mert ő maga is úgy érezte, az egyetemi körökben többen is egyre üdvösebbnek gondolnák, ha a professzor veje máshol jeleskedne.

Mivel azonban mégiscsak a veje volt, a professzor eldöntötte, hogy a rangjához illő állásról gondoskodik neki, ezért hosszabb elvtársi elbeszélgetés céljából haladéktalanul felkereste az egyetem párttitkárát. Sasvári politikai karrierje ezután rakétasebességgel kezdett felfelé ívelni, ezért cserébe kínosan ügyelt, hogy lehetőleg a közelébe se menjen a volt menyasszonyának. Pár hónap múltán már az egyetemi KISZ-bizottság titkárává választották, és feltehetően az ebben a pozícióban kifejtett fél éves kiemelkedő tevékenysége alapján magasabb fórumokon is felismerhették a tehetségét: a városi KISZ-bizottság titkára lett.

Már pár hónapja ebben a funkciójában építette a szocializmust, amikor a felesége ismét állapotos lett. Az orvosok a korábbi vetélés miatt veszélyeztetett terhesnek nyilvánították, a terhesség harmadik hónapjáig csak rendszeres ellenőrzésre járt, azóta óvatosságból, és emellett talán a papa hathatós közbenjárására is, kórházban, állandó orvosi felügyelet mellett várja ki a szülésig még vissza lévő hónapokat.

- Itt tartunk most... - fejezte be a történetet Joli, és hirtelen határozottan a fékre lépett, mert egy figyelmetlenül előző autós csak az utolsó pillanatban tudott bemenekülni eléje egy szembe jövő teherautó elől. - Az én Ferimnek tehát immár hónapok óta húzódó lelki válsága van, ami olyannyira elhatalmasodott rajta, hogy májusban minden óvatossága ellenére felhívott, és rábeszélte: jöjjenek el velük a táborba. Tudja jól, hogy nekem azóta sincs senkim; gondolom, abban bízik, hogy végre egyszer megint úgy fogom vigasztalni, mint régen. Persze csak éjszakánként, nagy titokban, hiszen annál azért továbbra is gyávább, hogy nyíltan mutatkozzon velem...

- A régi baráti körben pedig továbbra is feltétel nélkül megbízik - elmélkedett hangosan Rafi. - Így gondolom, mert hát előttük ez csak nem marad majd titokban. Még akkor se, ha éjszaka történik...

- Ne hidd, Marianna, hogy beengedem az ágyamba! - erősködött Joli. - Én végeztem vele! Egy életre végeztem vele... Éppen ellenkezőleg! Nagyon röstellem, de aljas módon azért fogadtam el a meghívását, mert bosszút akarok állni rajta... - az autó ismét meglódult. - Még nem tudom, hogyan, de majd csak lesz rá alkalmam... Búcsúzóul olyan bosszút állok rajta, hogy belekékül!

- Ne haragudj Joli, hogy megint beleszólok a vezetésbe...

- Igazad van... - Joli ismét lekapta a lábát a gázpedálról -, ehhez előbb egészben oda kell érnünk...

- Tudod, Joli, engem már mélyen megfertőzött a szakmám. Gyanakvó lettem. Mindig és mindenben a titkot keresem - magyarázta Rafi. - Talán ezért is kérdezem... biztos, hogy igaz volt az a bizonyos első terhesség?

- Ezen rögtön az elején még én is sokat gondolkodtam. Aztán, amikor megtudtam, hogy elvetélt az asszonyka, bizony nem rösteltem, és utána is jártam a dolognak... Nem azért, hogy visszacsalogassam a Ferit! Az igazat szerettem volna megtudni... Az én ismerősömnek volt egy ismerőse, akinek szintén volt egy további ismerőse... tudod, hogy van ez... Szóval: biztos, hogy volt az a terhesség, nem ebben volt a trükk! Hanem abban, hogy legalább olyan másfél hónappal korábbi volt, mint amilyennek lennie kellett volna!

- Ezek szerint, ha jól értettelek, az a fiú buli volt a Ferinek a csapda.
- Bizony ám! Ugyanerre gondoltam én is rögtön, amikor ezt megtudtam.
- Azt ugye tudod, hogy annak idején ki szervezte a bulit?
- Te kire gondolnál, Marianna?
- Én a Kállai nevű tanársegédre, aki a közvetlen munkatársa volt a Ferinek, és aki szintén velünk lesz a táborban...
- Milyen érdekes! Ezt is eltaláltad.
- Ha már sorra vesszük a bűnöket, akkor azt se hagyjuk ki, hogy valaki szólt a professzor úrnak arról, hogy a Sasvári meglátogatott téged. Erről, gondolom, csak a szűkebb baráti körből tudhatott valaki...
- Ez se lehet kérdés, csakis a Kállai lehetett!
- De valaki olyat is keresni kellene ám, aki annak a bizonyos első gyerekeknek az apukája lehetett... Habár... az ismeretségi körömben van egy ilyen funkcióleányka, aki, ha egyszer véletlenül rádöbben, hogy terhes maradt valakitől, bizony igencsak hosszú listából kell majd találgatnia, hogy ki lehetne a boldogtalan apuka...
- Azt hiszem, ez már lényegtelen kérdés. A lány rájött, hogy bajba került, a Kállaihoz volt bizalma, az meg felajánlotta neki a segítségét...
- Azt mondtad az elején, hogy a Kállai minden lépését előre gondosan kiszámítja. Ha jól sejtem, azzal, hogy a te Ferid elkerült mellőle, egyedül maradt a prof mellett, azaz ezzel a húzással hidegre tette a konkurenciát, tehát ez mindenképpen benne lehet az okok között... Lehet, hogy az első helyen?
- Bizony ám! Az alapötlet biztosan az ő közgazdász agyában születhetett meg: elmondom a megesett lánynak, aki egyébként nem egy nagy ész, hogy keríték apukát a gyerekének. Itt van például ez a Sasvári gyerek. Jó parti... Ha már jól berúgott, levetkőztetjük, befektetjük az apád irodájába, te is levetkőzől, bemész, gondosan bezárod belülről az ajtót, te is lefekszel valahol, és megvárjátok a papát, aki reggel majd biztosan bejön...
- Gyanítom, a Kállai egy ideje már nem lehet a szíved csücske...
- A Kállai már nagyon régen nem a szívem csücske. Már menyasszonya voltam a Ferinek, amikor egyszer nálunk volt a buli. A fiúk elég hamar kiütötték magukat, látszólag mindhárman. Mivel az albérletünkben hatan elég szűkösön lettünk volna, mi, lányok, eldöntöttük, hogy otthagyjuk őket. A Marcsi hazament aludni, én meg elmentem a Trixivel az ő albérletükbe. Azt mondta, ők a Tamással előzetesen megbeszélték: ha így alakul a dolog, én nyugodtan aludjak náluk. Hajnalban arra ébredtem, hogy valaki a lábam között keresgél: a Tamáska volt. Jól tudta, hogy nem a Trixi vagyok, de halkán és határozottan megpróbált meggyőzni: ugyan ne tegyem már szóvá a tévedését, csendben hagyjam magam...